

Willem Witsen

- Willem Arnoldus (Willem) Witsen
- Geboren in Amsterdam op 13 augustus 1860
- Overleden in Amsterdam op 13 april 1923
- Schilder, tekenaar, etser, fotograaf, schrijver, graficus en Cellist
- Steun, vriend en “lijm” van de Tachtigers en schilders kring in Amsterdam

Glasnegatief. Zelfportret Willem Witsen staand voor de muur van Villa Zonneberg, Ede

- Telg uit een welgesteld oud patriciërs geslacht
- Zoon van de koopman in ijzer Jonas Jan Witsen (1819-1901)
- 1876 – 1884 *tekenlessen* aan de Rijkskademie van beeldende kunst in Amsterdam

Artus Quellinus: Buste van Cornelis Jan Witsen, burgemeester van Amsterdam. Marmer, 1658

De familie Witsen woonde op Westeinde 28 op de hoek (foto rond 1875)

- Telg uit een welgesteld oud patriciërs geslacht
- Zoon van de koopman in ijzer Jonas Jan Witsen (1819-1901)
- 1876 – 1884 *tekenlessen* aan de Rijkskademie van beeldende kunst in Amsterdam
- Bestuurslid van de kunstenaarsvereniging Sint Lucas (opgericht op advies van August Allebé)

Affiche door Johan Kesler voor de 20e jaarlijkse tentoonstelling van Kunstenaarsvereniging Sint Lucas in 1910

- Witsen steunde de literaire beweging van de Tachtigers
- Schreef zelf
- Steunde de groep financieel

Brief van Witsen aan Verwey (1888)

U X E
Amsterdam
128 Nes 15 Juli '88
Albert, B gaaf mij
om half zes neg. 14 vrede
han wt Leide vangen e
wt Dinsdag te Katwijk vlyen
Er zal mij wel in Kamer 2
in 6 Rijkshotel. Natuurlijk
heb ik er niet aan gedacht dat
Mevr. vll. kwam van dag e
beide je zeer verplicht dat je
er mij aan herinnert hebt.
De mijne avond, hoop ik
J. Witsen

Willem Kloos,
Pet Tideman
en Hein
Boeken (1892)

- 1880 vrijgesteld van militaire dienst (afgekeurd?)
- 1881 in Antwerpen voor lessen
- 1884 verlaat hij de Rijksacademie
- Vestigde zich op

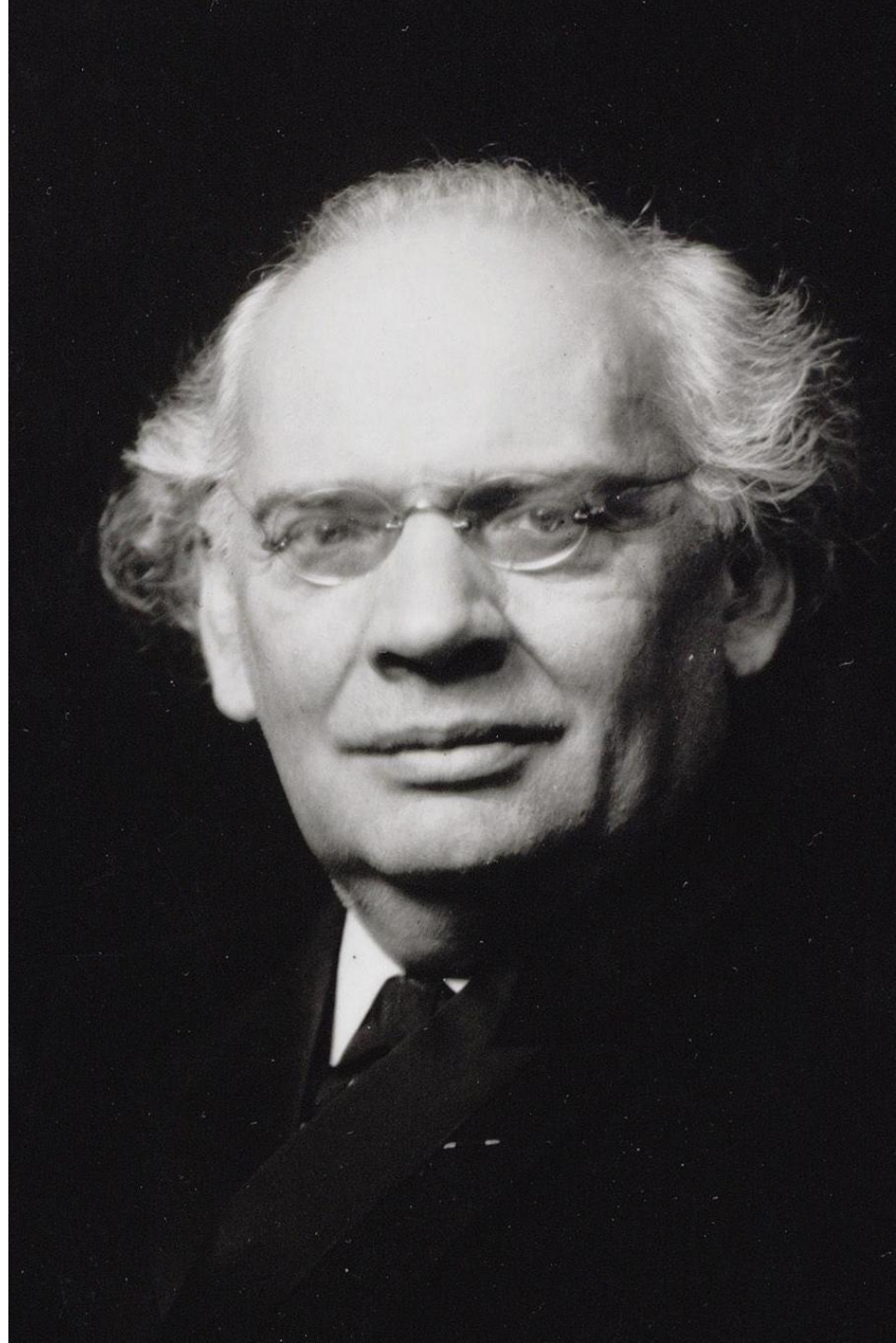
- 1884 – 1887 woonde hij op landgoed Ewijckshoeve bij Lage Vuursche (omgeving Den Dolder)
- Op het landgoed kwamen kunstenaars en schrijvers uit de beweging van de Tachtigers op bezoek

- Anna Agnes Witsen (Amsterdam, 3 februari 1855 - Zeist, 5 maart 1889)
- Nederlandse sopraan en zus van de kunstschilder Willem Witsen
- Verdronk zich op het landgoed

- Julius Engelbert Röntgen
- Leipzig, 9 mei 1855 – Utrecht,
- 13 september 1932
- Nederlands-Duitse componist,
pianist en dirigent

Oude tuin der Weeën

1898

Jan Toorop

Landschap
bij
Diepenheim
(Warmerlo)
(1886-
1887),
olieverf op
doek, RCE

- april 1887 keerde hij terug naar Amsterdam
- Gebruikte enkele maanden het atelier van zijn vriend George Breitner aan de Oude Schans 5 te Amsterdam, met uitzicht op de Montelbaanstoren

De
Montelbaanstoren,
1897;

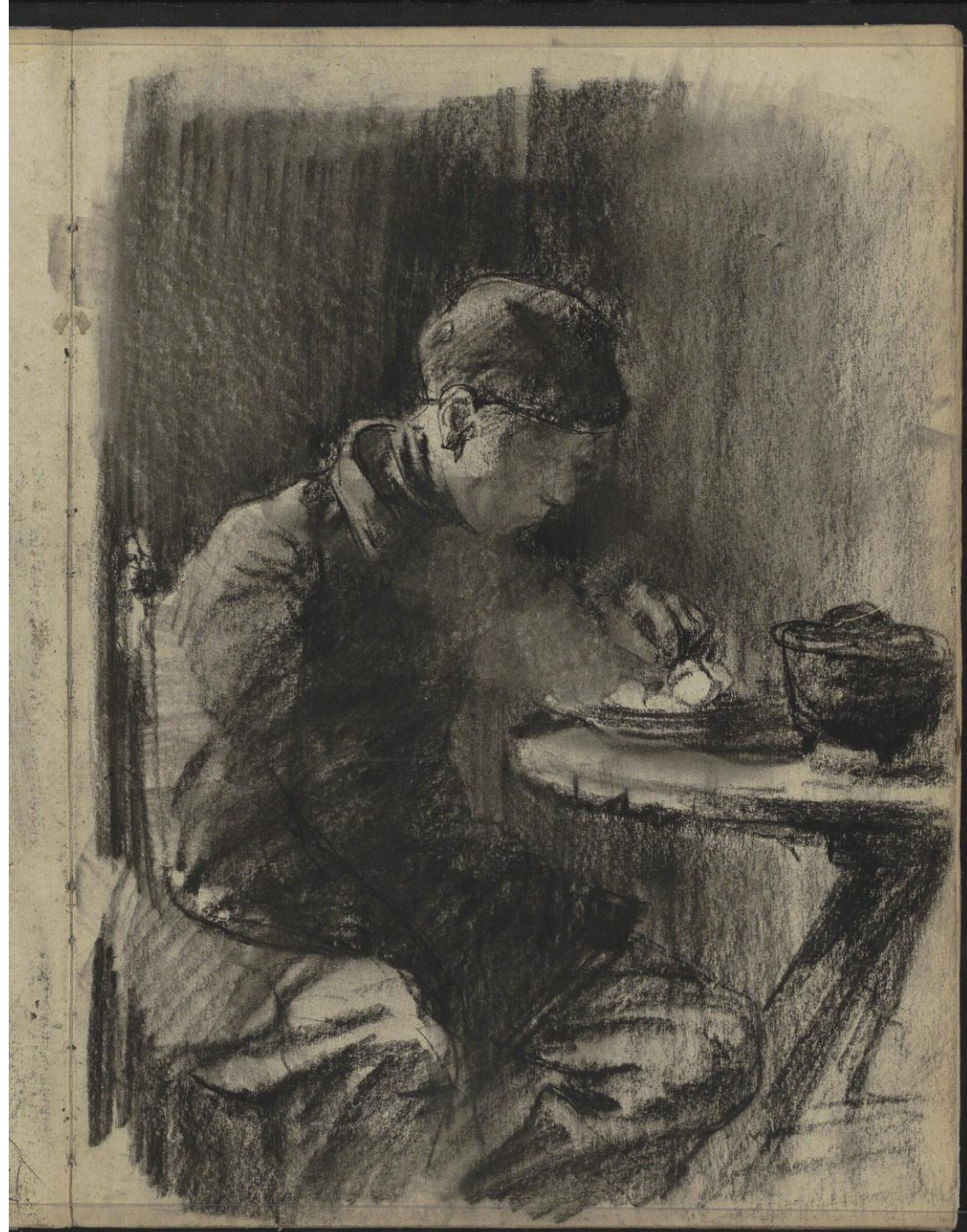
Witsen had tijdelijk
een atelier
ertegenover; de
aquatint-prent is in
spiegelbeeld
afgedrukt

Aardappeletende jongen **Objecttype:** schetsboekblad

Materiaal: papier krijt **Afmetingen:** schetsboekblad: hoogte 327 mm × breedte 243 mm **Toelichting:** Voorstudie voor de vernis mou 'Aardappeletende jongen', ca. 1888.

RA

Identificatie Titel(s): Aardappeloogst **Objecttype:**
schetsboekblad

Materiaal en Techniek Fysieke kenmerken: zwart krijt,
gedoezeld Materiaal: papier krijt Techniek: doezen
Afmetingen: schetsboekblad: hoogte 515 mm × breedte 328
mm Toelichting: Voorstudie voor de ets 'Aardappeloogst',
1888.

Onbekend - Boerenvrouw aan het werk (Ewijkshoeve)

1880 -1920

Medium oil on canvas

50 cm : 40 cm

ICN

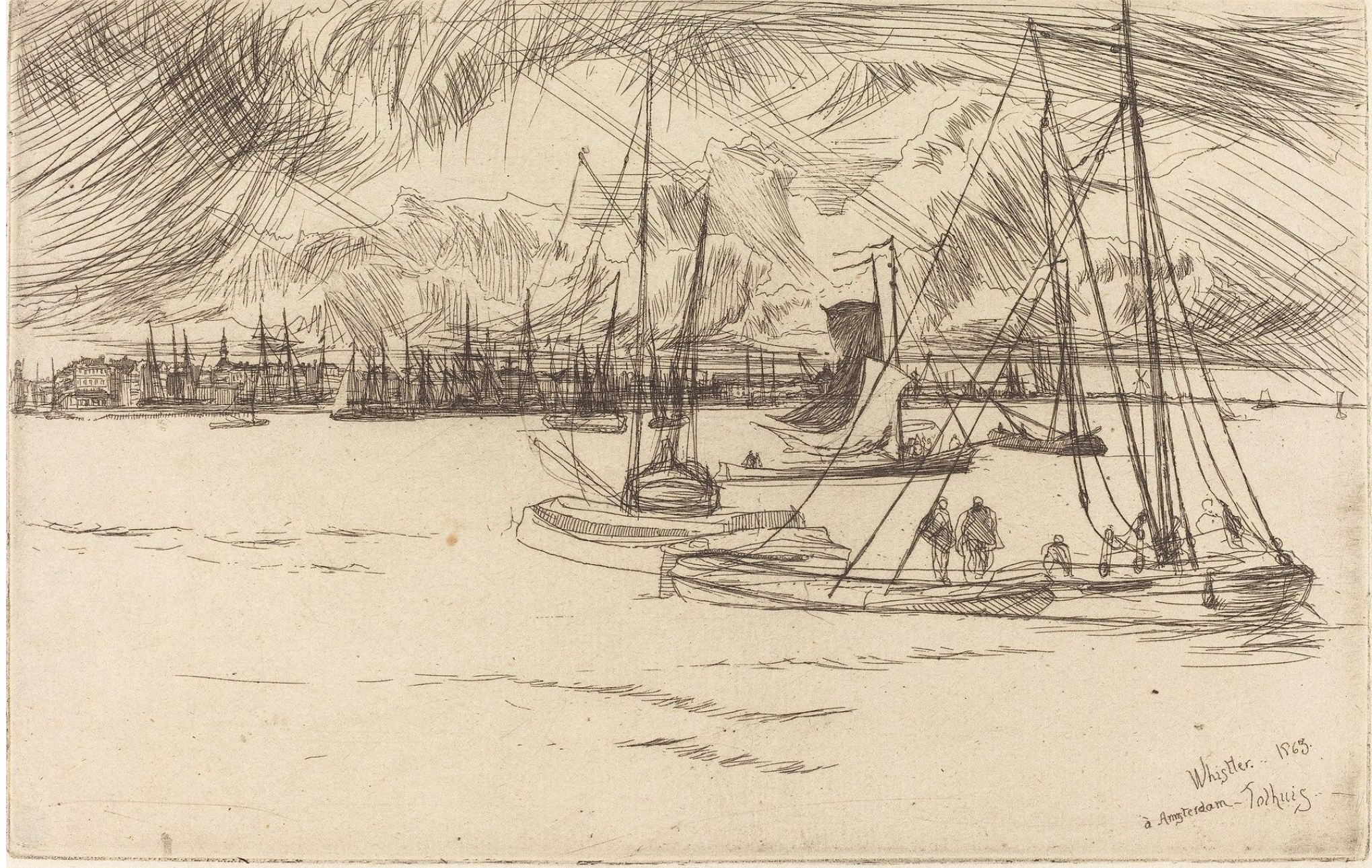

- 1890 verloofde Witsen met de dichter en schrijver Betsy van Vloten
- 1893 trouwde hij met haar

Van Vloten (foto Willem Witsen, 1893)

- 1888 – 1891 verbleef hij in Camden (Londen)
- Invloed van James Abbott McNeill Whistler (Lowell (Massachusetts), 10 juli 1834 – Londen, 17 juli 1903)

James McNeill Whistler, Amsterdam from the Tolhuis, 1863

Whistler: *Nocturne*, 1878

Waterloo Bridge,
London (1890),
olieverf op board,
Fondation
Custodia

Kade in Londen langs de Theems, aquarel

*Kade in Londen
langs de
Theems,
aquarel*

Wachtende
rijtuig, Londen

zwart krijt,
penseel in grijs,
aquarel en
gouache

Materiaal: krijt
gouache
(waterverf)

Techniek:
penseel /
aquarelleren

Afmetingen: h
485 mm × b 680
mm

Riviergezicht te Londen (ca.
1900), olieverf op paneel,
Kröller-Müller Museum

In 1885 richtte hij samen
met twee
kunstliefhebbers de
**Nederlandse
Etsclub**
op

Regen, Thames
Embankment,
London (1890), ets
op papier,
Rijksmuseum
Amsterdam

- 1890 verloofde Witsen met de dichter en schrijver Betsy van Vloten
- 1893 trouwde hij met haar

Van Vloten (foto Willem Witsen, 1893)

- Willem Witsen,
- Zelfportret met zijn eerste vrouw Betsy
- 1893

- In de jaren '90 woonde Witsen met zijn vrouw in het Gelderse dorp Ede

Willem Witsen,
Winterlandschap,.
Olieverf op doek,

45 x 52 cm
circa 1885-1922.
Rijksmuseum Amsterdam.

Witsenhuis

- voormalige atelier van Willem Witsen op Oosterpark 82 in Amsterdam
- In 1891 betrok Witsen een atelier in een ingebouwde tussenverdieping.
- Ten tijde van Willem Witsen troffen leden van de beweging Tachtigers elkaar vaak in dit huis

Atelier Witsen

Willem Witsen Plaats

vervaardiging: Amsterdam

Datering: ca. 1860 - ca.

1915 Fysieke kenmerken:

ontwikkelgelatine-zilverdruk
op fotopapier op karton

Materiaal: papier

fotopapier karton Techniek:

ontwikkelgelatine-zilverdruk

Afmetingen: foto: h 119 mm

× b 169 mm

interieur
Witsenhuis met
zelfportret

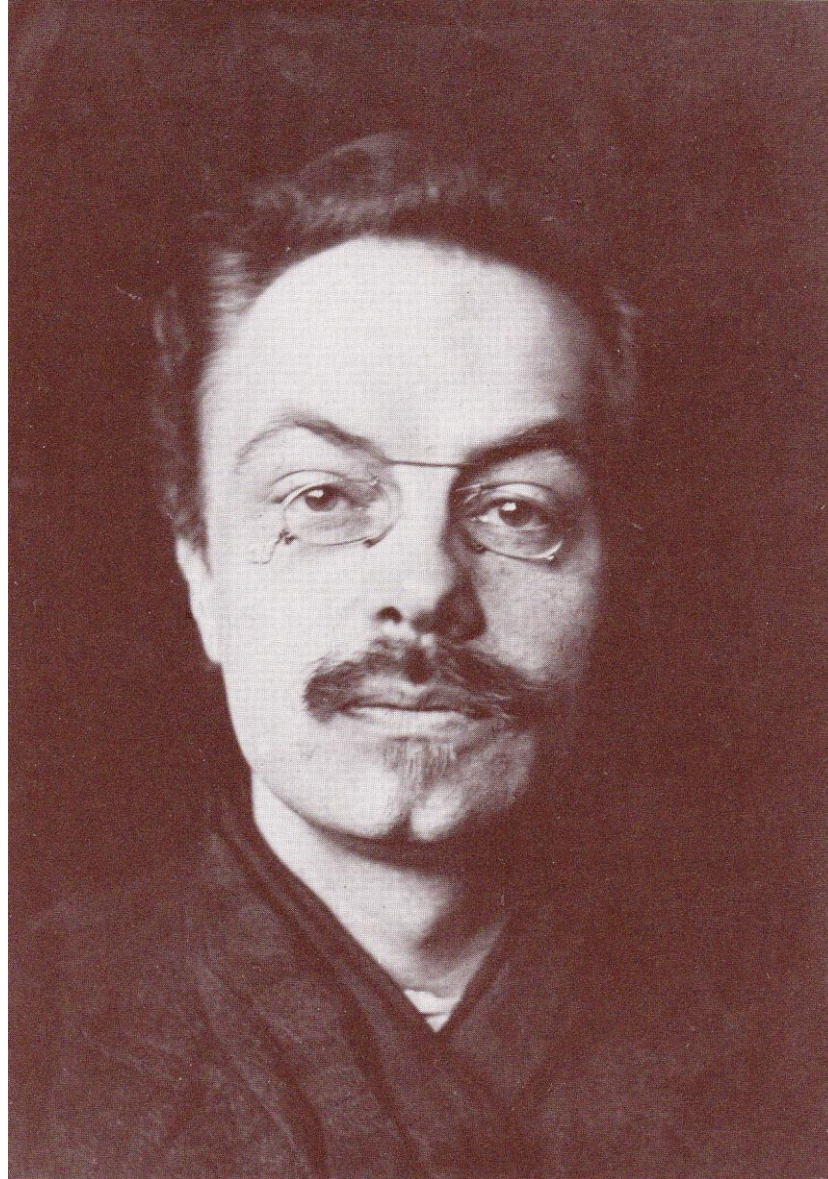
- Karakter: een stille man, een tikje aristocratisch, geneigd tot melancholie en zwaarmoedigheid
- In zijn atelier ontving hij niet alleen schilders maar ook de latere schrijvers en dichters die de 'Tachtigers' genoemd worden, zoals Willem Kloos, Hein Boeken en Pet Tiedeman. Andere illustere bezoekers waren Jan Toorop, Arthur van Schendel en Herman Gorter

- Portret van Willem Kloos door Witsen

Alfons Diepenbrock. Foto door Willem Witsen,
hoogstwaarschijnlijk in Witsens atelier in augustus 1891.

Photograph of George Hendrik Breitner, by Willem Witsen.

Jan Toorop.

Jan Toorop in
Witsens
atelier

Hein Boeken en
Willem Kloos in
het atelier van
Willem Witsen,
Amsterdam,
maart 1892.

Foto door Willem
Witsen

Dubbelportret van
Arthur van Schendel
(1899)

Witsenhuis

- In december 1924 kocht Maria Witsen-Schorr als weduwe het hele pand
- 1940 aan de staat

Bewoners waren o.a.

- J.C. Bloem
- Marga Minco
- Thomas Rosenboom

- 1893 tekende hij Laren, Rotterdam (1898) en Dordrecht

Huizen aan de
Voorstraatshaven,
Dordrecht,
Dordrechts
Museum

Huizen aan een gracht
te Amsterdam (1907),
aquarel op papier,
Rijksmuseum
Amsterdam

Ets, zelfde huizen,
gespiegeld,
Boymans Van
Beuningen.

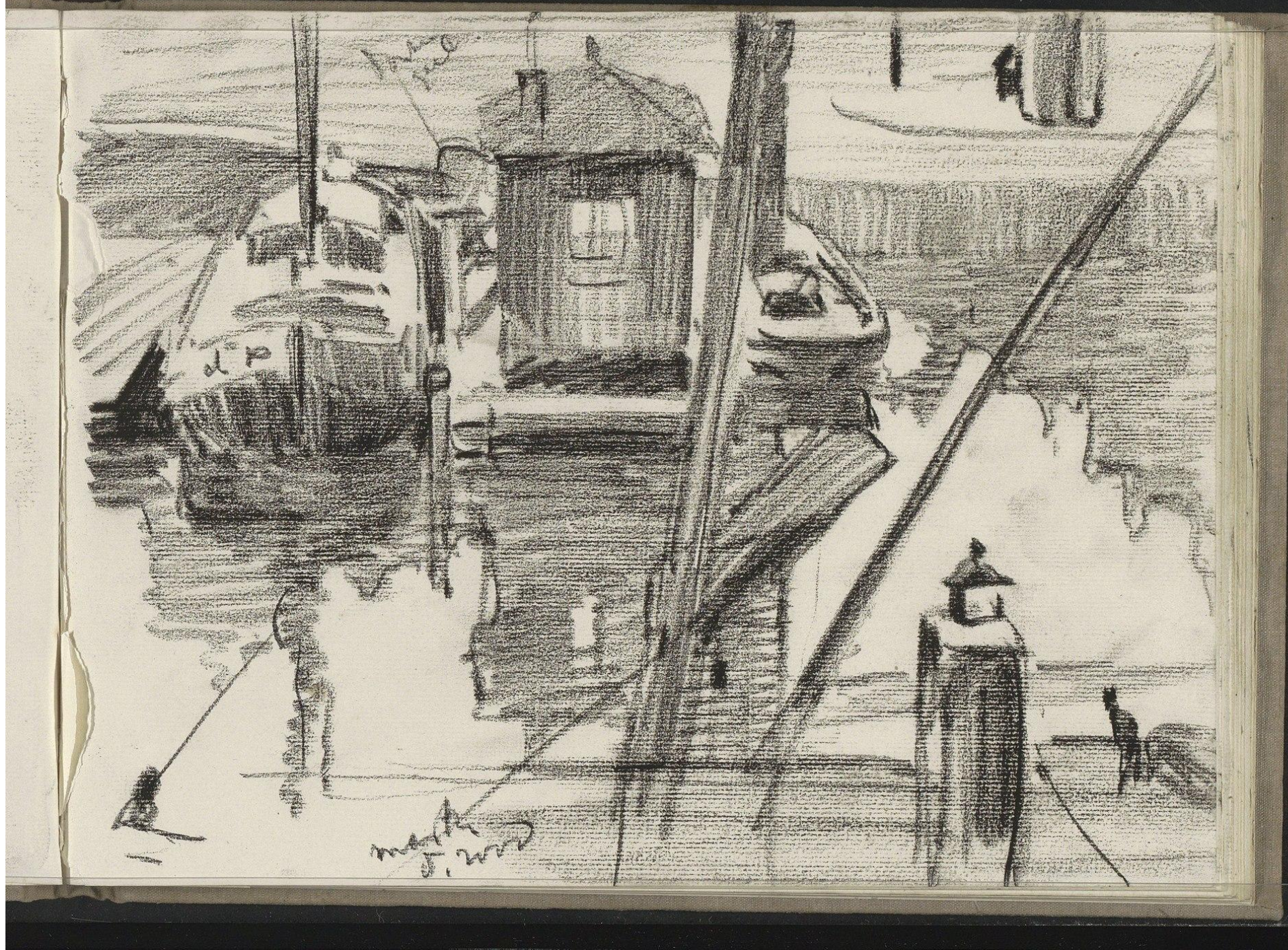

Vergelijkbare versie,
Oudezijds Achterburgwal,
Rijksmuseum

Aanlegsteiger
met boten aan
het Damrak te
Amsterdam
Objecttype:
schetsboekblad

papier krijt
Toelichting
Vorstudie voor
de etsen
'Damrak, met
gezicht op twee
steigers en een
bouwput', ca.
1905-1906 en
'Damrak met
gezicht op een
steiger en een
bouwput', ca.
1906

Beurtschepen aan
een steiger langs het
Damrak (1906), ets
op papier,
Stadsarchief
Amsterdam

Prins
Hendrikkade te
Amsterdam
(1891)
aquarel op papier

Binnenkant met Sneeuw

Ets en aquatint
490 mm x 687 mm
Ca. 1901-1902

Museum Boijmans van
Beuningen

Krom Boomssloot
Ets en aquatint
(diepdruktechnieken)

Ca. 1907 - 1908
38 x 48 cm
Museum BvB

- 1902 werd het huwelijk met Betsy ontbonden
- De scheiding van Betsy viel hem zwaar.
- Die breuk was het gevolg van een verzwegen affaire die Witsen had met een zangeres.

- 1907 trouwde hij met Augusta Maria Schorr, de ex van zijn neef
- 1914 naar Liepzig en Venetië

- Maria Witsen-Schorr in witte kimono (1917), olieverf op doek, Instituut Collectie Nederland

1910 kocht Witsen een bootje om de stad vanaf het water te kunnen schilderen.

Een jaar later kocht hij heuse dekschuit aan, de 'Augusta Maria', genoemd naar zijn tweede echtgenote Johanna Schorr.

Uilenburg II, ets, 1911.

Pakhuizen aan een Amsterdamse gracht op Uilenburg (1911),
olieverf op doek,
1911

Techniek Olieverf op doek
Afmetingen 52 × 42 cm
Museum Rijksmuseum
Rijksmuseum Amsterdam

"slapende Amsterdamse sneeuwgrachten" (Jan Veith)

Binnenkant met afbraak
Ets en aquatint

1912- 1913

Damrak, met gezicht
op twee steigers en
een bouwput
Ca 1905-1906
Ets en aquatint

Willem Witsen,
Gezicht op de
Waalseilandsgracht
Amsterdam,
1911-1913.
Olieverf.
Simonis en Buunk.

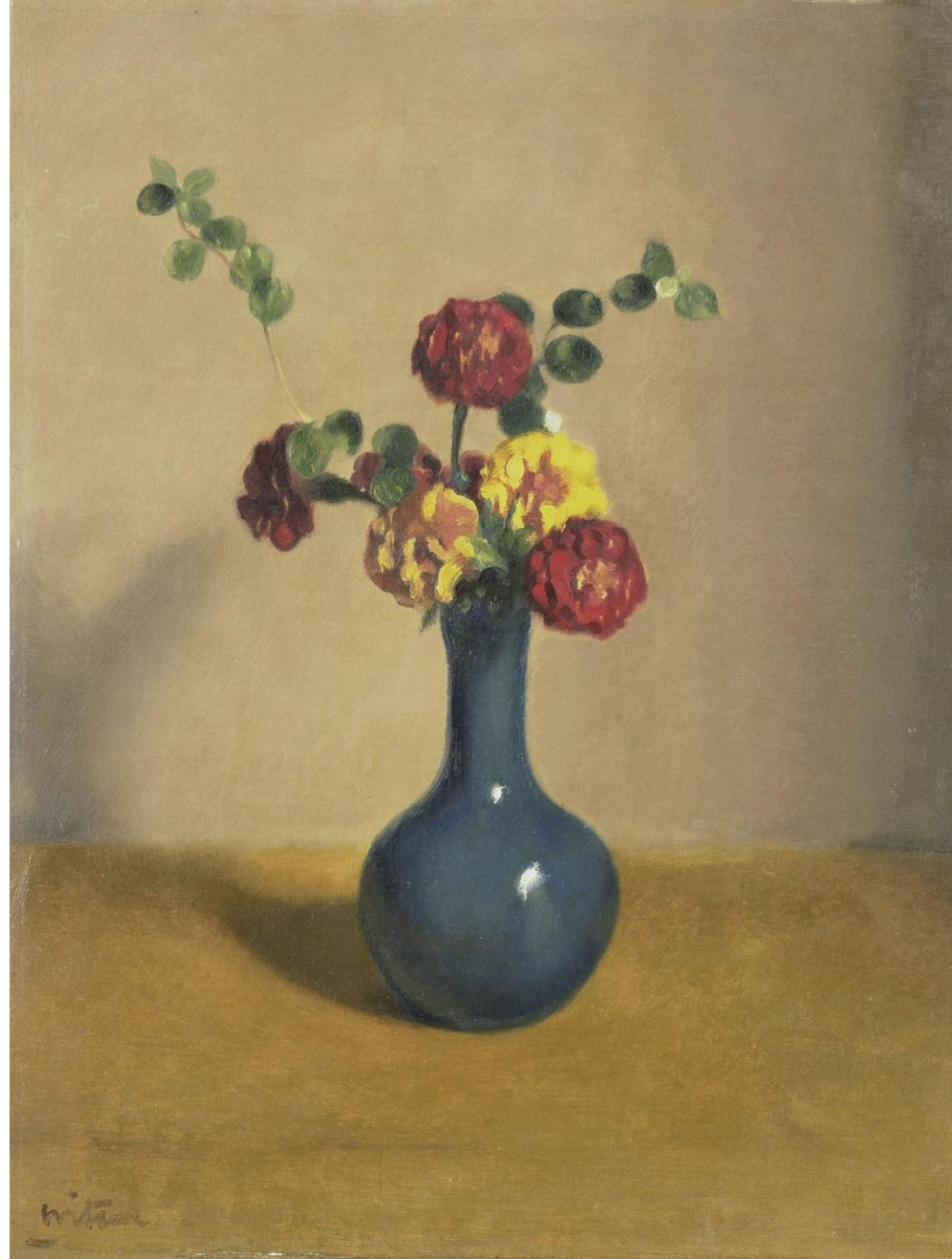
De
Kromboomsloot te
Amsterdam
Rijksmuseum

538 mm x 650 mm

Rijksmuseum

Een boeket afrikaantjes in een blauw vaasje

- 1902 werd het huwelijk met Betsy ontbonden
- 1907 trouwde hij met Augusta Maria Schorr, de ex van zijn neef
- 1914 naar Liepzig en Venetië
- December naar San Francisco
- Oktober 1920 naar Java
- Overleed op 13 april 1923 aan Bronchitus
- Begraven op begraafplaats de Nieuwe Ooster

Witsen zijn
tweede vrouw
Marie Schorr.
Zij schonk haar
plek aan Breitner,
omdat zij vond dat
hij daar meer thuis
hoorde

